

Opetuslautakunnan vastaus kuntalaisaloitteeseen Tuomelan koulun lakkauttamisen peruuttamisesta

Vantaan kaupungin opetuslautakunta on päättänyt lakkauttaa Tuomelan koulun päätöksessään 15.10.2013 § 16. Vantaan kaupungille on toimitettu kunnallisaloite lakkautuspäätöksen kumoamiseksi. Aloitteen on allekirjoittanut 4927 henkilöä. Aloitteessa vaaditaan Vantaan kaupunginvaltuustoa kumoamaan opetuslautakunnan päätös.

Kuntalaisaloitteessa on ilmoitettu lakkautuspäätöksen kumoamiseksi seuraavat perusteet:

- 1) Koulujen kunto ja oppilaiden oikeus turvalliseen ja terveelliseen opiskeluympäristöön
- 2) Oppilasmäärät
- 3) Oppilaiden koulumatkat ja koulujen sijainnit
- 4) Liikuntatilat
- 5) Päätöksentekoon vaikuttaneet tiedot ovat vanhentuneita, puutteellisia ja lainvastaisia.

Vantaan sivistysvirasto on kuntalais- ja valtuustoaloitteiden saapumisen jälkeen tarkistanut aiemmat laskelmansa ja vuonna 2013 tehtyyn tilatehostamispäätökseen vaikuttaneet perustelut.

Perusteenaan lakkauttaa Tuomelan koulu, opetuslautakunta on todennut, että läntisen Vantaan alueella on tällä hetkellä ja oppilasennusteiden mukaan myös tulevaisuudessa ylimääräistä tilakapasiteettia, jota ei kunnan taloudellisen tilanteen takia ole mahdollista ylläpitää. Päätyessään lakkauttamaan Tuomelan koulun, on lautakunta tarkastellut asiaa pienimpien haittavaikutusten kannalta. Tällöin on päätetty, että säästöt tehdään käytettävistä tiloista luopumisena eikä kohdenneta säästöjä opetukseen. Tiloista luopumissuunnitelmaa tehtäessä on katsottu, millä alueilla on mahdollisuus karsia niitä siten, että riittävä määrä tiloja jää koulukäyttöön sekä että koulumatkojen pituus pysyy edelleen lyhyenä ja turvallisuus hyvänä.

1. Alueen koulurakennusten kunto ja terveellisyys

Läntisen Vantaan koulutilojen sisäilmatilanteeseen tulee huomattava parannus, kun Pähkinärinteiden koulun perusparannus valmistuu vuonna 2016 ja Hämeenkylässä sekä Rajatorpan koulut rakennetaan uudelleen niissä havaittujen puutteiden takia. Liitteessä 1 on tarkempi kuvaus kyseisen alueen koulutilojen terveellisyydestä ja liitteessä 2 mm. koulumatkoja ja niiden turvallisuutta selventävä yhteenveto.

2. Oppilasmäärät ja ennusteet

Oppilasmäärän ennustettiin vuonna 2012 ja 2013 pysyvän Tuomelan koulun alueella likimain entisellään. Liitteenä 3 olevasta ennusteiden tarkastelusta voidaan nähdä, että ennusteiden tarkkuus oppilasmäärän muutoksen osalta on ollut erinomainen niin Tuomelan koulun lähialueilla kuin Askiston, Hämeenkylässä, Pähkinärinteiden sekä Rajatorpan koulujen muodostamalla yhteisalueella. Luokkien 1-6 osalta kasvu oli 55 oppilasta kolmessa vuodessa, eli 4 oppilaan verran ennustettua 59 oppilaan kasvua

pienempi. Vuoden 2015 ennusteessa on oppilasmäärän kasvuennustetta mainitun alueen osalta vuoden 2012 ennusteesta alennettu. Vuoden 2015 ennusteen sekä alustavan vuoden 2016 ennusteen mukaan Askiston, Hämeenkyllän, Pähkinärinteen sekä Rajatorpan koulujen muodostamalla yhteisalueella oppilasmäärän oletetaan pysyvän nykytasolla vuoteen 2024 asti.

Oppilasmäärän kasvu Myyrmäen alueella vuoden 2012 syksystä lukuvuoteen 2015-16 painottui Kaivokselan koulun alueelle, ollen Kaivokselan, Kilterin ja Uomarinteen koulujen alueilla 155 oppilasta ennustetun 131 oppilaan sijaan. Martinlaakson alueella kasvuennuste oli 28 oppilasta ja toteutunut kasvu 75 oppilasta ilman maahanmuuttajien valmistavien luokkien oppilaita.

Koko Myyrmäen alueelle ennustettiin oppilasmäärän kasvavan 222 oppilaalla vuodesta 2012 vuoteen 2015, vastaava todellinen kasvu oli 294 oppilasta (304 jos maahanmuuttajien valmistavat luokat otetaan mukaan), joten tämäkin ennusteen mukainen kasvu oli melko tarkka, kun kyseessä on noin 4500 oppilasjoukko.

Kaikkien Vantaan suomenkielisen perusopetuksen koulujen oppilasmäärän ennustettiin vuonna 2012 kasvavan vuoteen 2015 mennessä 999 oppilaalla (ilman Vantaan kansainvälistä koulua) ja se kasvoi 1257 oppilaalla lukuvuodesta 2012-13 lukuvuoteen 2015-16 verrattuna. Näin ollen kasvu oli kolmen vuoden aikana 258 oppilasta ennustettua suurempi. Tämäkin ennustettu muutos on melko tarkka, kun otetaan huomioon muutoksen kohdentuvan noin 20 000 oppilaan määrään.

Askiston, Hämeenkyllän, Pähkinärinteen sekä Rajatorpan koulujen muodostamalla yhteisalueella päätösten pohjana olleet oppilasmääräennusteet suhteessa toteutuneisiin oppilasmääriin sekä uudet ennusteet vahvistavat opetuslautakunnan Tuomelan koulun lakkautuspäätöksen perusteiden olevan tältä osin oikeat.

3. Oppilaiden koulumatkat ja koulujen sijainnit

Askiston, Pähkinärinteen ja Hämeenkyllän koulut muodostavat kolmion, jonka keskellä on Tuomelan koulu. Edellä mainittujen koulujen etäisyydet toisistaan ovat 3 kilometriä ja niistä kustakin on 2 kilometrin matka Tuomelan lakkautuspäätöksen saaneeseen kouluun. Tuomelan koulun lakkautus ei tuota oppilaille kohtuutonta koulumatkaa, sillä koulumatkojen pituudet ovat enimmillään yhtä oppilasta lukuun ottamatta 2 kilometriä tai vähemmän. Alueen kouluista Tuomela on ainoa mahdollinen lakkautettava koulu, sillä jonkun muun koulun lakkautus poistaa liikaa oppilaspaikkoja tai pidentää olennaisesti koulumatkoja. Liitteessä 3 olevat kartat havainnollistavat oppilaitten asuinpaikkojen sijainteja kouluihin nähden sekä näyttävät koulumatkojen muutokset lakkautuksen vaikutuksesta. Samassa liitteessä on Vantaan kakkosluokkalaisten tämän hetken koulumatkojen pituuksista tehty yhteenveto.

4. Liikuntatilat

Tuomelan koulukiinteistössä liikuntasalin käyttö jatkuu syksyllä 2016 riippumatta siitä jatkuuko opetus koulurakennuksessa. Liikuntapalvelut ja tilakeskus käyvät läpi tilan käyttöön liittyviä käytännön asioita ja tilan käyttö pyritään varmistamaan sujuvasti. Tilakeskus tarkistaa tilan käytettävyyden ja tarvittavat toimenpiteet, jotta tila voidaan pitää käytössä koulukäytön päättymisestä huolimatta. Tilaan on voinut hakea

käyttövuoroja aiempaan tapaan Timmi-tilavarausjärjestelmän kautta. Jos kevään aikana tehtävät selvitykset osoittavat, että joistakin syistä Tuomelan koulun liikuntasalin käyttö ei ole mahdollista, liikuntapalvelut pyrkii tekemään järjestelyitä muissa käytettävissä olevissa tiloissa toiminnan jatkumisen turvaamiseksi.

Länsi-Vantaalla on useita kouluja, joiden erikokoiset liikuntasalit ovat yhdistysten ja yhteisöjen aktiivisessa vapaa-ajan käytössä ja jotka ovat tarpeellisia mm. monipuolisen liikuntatoiminnan järjestämiseksi alueen asukkaille, erityisesti lapsille ja nuorille. Länsi-Vantaalla on lisäksi mm. Myyrmäen urheilutalon palloilusali ja kaksi pienempää liikuntatilaa, Energia Areena, Myyrmäki-halli ja Rajatorpan väestönsuoja, jotka soveltuvat monipuoliseen sisäliikuntakäyttöön. Hämeenkylässä liikuntasali poistuu tilapäisesti vapaa-ajan käytöstä syksyllä 2016.

5. Päätöksentekoon vaikuttaneet tiedot ovat vanhentuneita, puutteellisia ja lainvastaisia

Toukokuussa 2016 päätökseen vaikuttaneita tietoja on tarkasteltu jo edellä, lisäksi muutkin tiedot on tarkistettu ja niistä on kirjattu alle yhteenveto, jonka perusteella voidaan todeta, että tiedot eivät ole vanhentuneita, puutteellisia ja lainvastaisia.

Tilamitoitus

Päätösten pohjatietona oli osaltaan Vantaan perusopetuksen tilatarkastelu 2012-13. Tämä määräys perustui käynteihin kaikissa kouluissa ja yhdessä koulujen rehtoreiden kanssa tehtyihin tilankäyttömäärityksiin. Määrittelyn tuloksia vahvistivat koulujen enimmäisoppilasmäärät menneinä vuosina.

Perusopetuksen opetussuunnitelmat muuttuvat 1.8.2016. Tällöin Vantaan kaupungin suomenkielisen perusopetuksen painopisteinä ovat oppimisympäristöjen kehittäminen ja laajentaminen, jossa korostuvat mm. monipuoliset ja joustavat opetus- sekä muut järjestelyt sekä verkkopedagogiikan hyödyntäminen. Tämä tullaan huomioimaan jatkossa uusien tilojen rakentamisessa sekä vanhojen tilojen peruskorjauksissa.

Tästä syystä tilakeskuksessa oli keväällä 2015 projekti, jossa konsulttiyritys (Boost Brothers) valmisteli esiselvityksen uudeksi investointimalliksi sekä työkalua koulutilojen käytettävyyden arviointiin. Uudenlaista tilojen käyttöä kokeiltiin lukujärjestyssimulaatiolla ja jatkettiin käytännön koulutyön simulaatiolla, joka toteutettiin kuudessa peruskoulussa. Simulaatioon liittyi tilankäytön mittaus- ja oppimisympäristökysely, jotka toteutettiin Rapal Oy:n toimesta osana Vantaan kaupungin kiinteistöhallinnan järjestelmän kehittämisprojektia. Tilankäytön mittaus tehtiin simulaatiokoulujen lisäksi kahdessa muussa koulussa. Simulaatioprosessin antia tullaan käyttämään perusopetuksen tilojen peruskorjaus- ja uudisrakentamisinvestointien suunnittelussa, oppimisympäristöjen kehittämisessä, kalustehankintojen suunnittelussa ja henkilökunnan täydennyskoulutuksen valmistelussa.

Edellä mainitun projektin tuloksien mukaan tilojen kapasiteetit ovat tilatarkastelu 2012-13 kapasiteetteja suuremmat.

Vaihtoehdot ylimääräisestä tilakapasiteetista luopumiseen

Askiston, Hämeenkyllän, Pähkinärinteentien, Rajatorpan ja Tuomelan tilakapasiteetti on vuoden 2012-13 tilamäärityksen mukaan 1899 oppilaspaiikkaa. Viimeisenä virallisena tilastointipäivänä 20.09.2015 oppilaita mainituissa kouluissa oli 1652, joten ylimääräistä kapasiteettia oli 247 oppilaspaiikkaa. Tuomelan koulun oppilaspaiikkamäärä tilamitoituksessa on 204. Vuoden 2015 koulukohtaisen ennusteen sekä vuoden 2016 alustavan aluekohtaisen ennusteen mukaan oppilasmäärän ennustetaan pysyvän likimain nykyisellä tasolla. Kun tarkastellaan koulutilojen kapasiteetteja, niin vaihtoehtona oli lakkauttaa joko Askiston tai Tuomelan koulu. Kaikkien oppilaiden kokonaismatkatarkastelun pohjalla Tuomelan koulusta luopuminen on perustellumpaa kuin Askiston koulusta luopuminen. Uutena asiana lautakunnan päätöksen jälkeen on tullut esiin se, että Hämeenkyllän koulu joudutaan rakentamaan uudelleen ja tarvittaessa sen tilakapasiteetin pieni lisääminen suhteessa Tuomelan koulun perusparantamiseen on edullista.

Parhaimman kuvan Tuomelan koulun lakkauttamisen vaikutuksista saa tarkastelemalla oppilaita ikäluokittain, sillä jos kuvataan useamman ikäluokan asuinpaikkoja, niin tiheämmin asutuilla alueilla oppilaita kuvaavat pisteet menevät päällekkäin ja pienemmän tiheyden alueet korostuvat liikaa. Liitteen 3 kartoista ja tilastoista voidaan nähdä, että harvan oppilaan koulumatka kasvaa olennaisesti koulun lakkautuksen takia. Koulun lakkautuksen takia Tuomelan koulun alueella asuvien oppilaiden koulumatkat kasvavat keskimäärin 0,6 kilometriä. Oppilasmäärän kasvun keskittyessä Kaivokselan ja Kilterin koulujen alueille, ei ole perusteltua ylläpitää etäällä sijaitsevaa Tuomelan koulua tilareservinä tai alkaa siirtää oppilaita sinne muilta alueilta.

Muut perusteet

Tarvittavat perusopetuksen säästöt vuokraneliöitten vähenemisenä ja Tuomelan koulun perusparannuksen kustannuserän poistuminen ovat edelleen välttämättömiä talous- ja velkaohjelman toteuttamiseksi. Koska joillakin alueilla oppilasmäärä kasvaa tulevina vuosina voimakkaasti, ja niille alueille joudutaan rakentamaan lisätiloja, on vanhoista tiloista luovuttava, jos se on mahdollista.

Tuomelan koulun käyttövaihtoehtojen arviointi

Tarkasteltaessa Tuomelan koulukiinteistön käyttöä sivistystoimen palveluverkossa, voidaan todeta seuraavaa:

Varhaiskasvatus: Hämeenkyllän päiväkotit sijaitsevat Tuomelan koulukiinteistön lähellä ja lisäkapasiteettitarvetta ei ole näköpiirissä tälle alueelle.

Nuoriso- ja aikuiskoulutus: Kiinteistö on liian pieni ja liikenneyhteyksiltään soveltumaton toisen asteen oppilaitokseksi. Aikuiskoulutuksella on riittävä kapasiteetti, joten lisätilatarvetta ei ole.

Ruotsinkieliset palvelut: Ei tarvetta tiloihin tällä alueella.

Kirjastopalvelut: Kirjastopalveluilla ei ole tarvetta sijoittaa toimintaan tälle alueelle.

Nuorisopalvelut: Nuorisopalveluilla ei ole tarvetta sijoittaa toimintaan tälle alueelle.

Kulttuuripalvelut: Koulun tilat eivät sovellu kulttuurin eikä taiteen perusopetuksen käyttöön sijaintinsa ja kulkuyhteyksien vuoksi.

Liikuntapalvelut: Asiaa on tarkasteltu kohdassa 4.

Vantaalla maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala (MATO), vastaa kiinteistöjen käyttötarkoituksista ja niiden jalostamisesta, kun palveluverkon muutoksista johtuen sivistystoimi on luopunut koulukiinteistöistä, esimerkiksi Keimolan, Rautkallion, Tarhapuiston, Laajavuoren ja Myllymäen koulukiinteistöt.

Aiempien tarkastelujen yhteydessä maankäytön toimiala on arvioinut koulutontin käyttötarkoituksen muuttamisen olevan mahdollista niin, että siitä on saatavissa myyntituloja, ellei koulukiinteistölle löydetä muuta välttämätöntä käyttöä. Vantaalla maankäyttö vastaa kiinteistöjen käyttötarkoituksista ja niiden jalostamisesta, kun palveluverkon muutoksista johtuen sivistystoimi on luopunut koulukiinteistöistä. Esimerkiksi Keimolan koulu - asuinkäyttö, Rautkallion koulu - päiväkotitila, Tarhapuiston koulu - alkuun kehitysvammaisten päivätoimintatila, tullaan purkamaan ja rakentamaan kerrostalo, Laajavuoren koulu - purettu, rakennetaan asuntoja.

Aloitteessa mainitut kumoamisperusteet on selvitetty ja asiassa ei ole ilmaantunut uusia perusteita päätöksen muuttamiseksi ja siksi Vantaan kaupungin opetuslautakunta uudistaa aikaisemman päätöksensä ja toteaa, että Tuomelan koulun lakkauttamispäätöstä ei peruuteta.

Liitteet

Liite 1 Vantaan kaupungin eduskunnan oikeusasiamiehelle 22.3.2016 antama selvitys koulujen kunnosta

Liite 2 Vantaan opetuslautakunnan lausunto Helsingin hallinto-oikeudelle mm. koulumatkoista, terveydestä ja turvallisuudesta

Liite 3 Tuomelan kouluun liittyvä diasarja

Liite 4 Vantaan kaupungin opetuslautakunnan päätös 15.10.2013 § 16